

rit, cum aliis, sicut in altero, nominasset, ad Text. in luna, §. Sin autem ad defensionis, C. ad caduc. tollen. Rot. in rec. dec. 252. nu. 33. p. 15. Prout nec minus urgente, quod cum in dictum hujusmodi confangueino proximoris vocati fuerint extranei, filii (scilicet) Valeriani Lopez, vel Naturales Villæ, si vocatio confangueino refuta fuisse ad solos deicentes, exclusi transversales remansent ab extraneis contra presumptam testatoris voluntatem præterendi temper conjunctos extraneis, ex I. acutissim. C. de fiduci. nam id solum procedit in deicentibus, fucus autem, ut hic, in transversalibus, erga quos hujusmodi presumptum non militat, iuxta cumulatos per Peregrin. de fidicomm. art. 13.n.46. Fular. de subl. 4.47. num. 33. Rot. coram Seraphin. dec. 1120. num. 4. & in recent. dec. 1.16. cum seqq. part. 15.

Oppremque prorsus difficultatem eliminat declaratio emisum per executores testatorios, quod sub vocatio ne dicti confangueini proximoris comprehensum tantum dicuntur descendentes, non autem transversales, qua tamen veritas fuisse in dubio, foret attendenda; Rot. in recent. dec. 199. num. 11. & dec. 327. num. 7. part. 15. & in Cordub. Cappellaniae 26. Martii præteriti, coram me. Quis obsec respōsō, talēm declaracionem emisam fuisse per procuratores ipsorum executorum non docto de aliquo procure mandato, nam illud revera intervensisse presumitur, tum ex eo, quod cum in ipsa fundatione, facta per eundem procuratorem, declaratio fuit emissa cum enunciatione mandati procure, illiusque diei, & ann. & nomine non est, Ordinariū fundationem, & declaracionem approbatem, voluisse procuratorem, & haec peragendam, admittere, absque mandato procure. Tum etiam ex quo talis exceptio defectus mandati procure nunquam in dubius infinitus oppotuit in partibus, ubi facile erat illum recognoscit, adeo que tanquam nimis sextina non metetur attendi, ut ad proprium obseruat. Rot. in Vicen. Parochialis 14. Novemb. 1694. §. Clarius, coram me, & in Bononien. Juripatronus de Ghislairi. 31. Januarii. §. Aque solvit. & 32. Aprilis 1695. §. Poitrem., & in Cracovien. Parochialis 14. Maii præteriti, §. Idque facilis, coram R. P. D. meo Pio.

Hinc valido iure denegata fuit institutio Petro Paulo competitori, licet per gradum contendat, se esse Michaelie proximiorem, facta computatione graduum secundum ius Canonicum ex peculiari conuentione Regni Aragonie, & da Portel. ad Molin. verb. *Judec. mun. 51. cum seqq. Barbol. de offic. & Episc. alleg. 51. num. 162. ad med. Fontanell. dec. 12. subnum. 6. Sess. decif. Aragon. 92. n. 9.* ac eo se esse magis idoneum ob majorem atatem, fuisse à majori patronorum parte prætentatum, necnon gratiam Apostolicam pro prætentato, cum derogatione mediocritatis vocum ad cauthelam habere; nam respectu proximioritatis, quidquid sit de subfinitia prætentis coniunctu, contraria communi theorica modo recepta, computationem graduum in his casibus fieri debere fecundum ius civile, de qua Rota coram Prior. decif. 3. num. 2. in Illerden. Cappellaniae 20. Junii 1692. §. final. coram Reverendissimo D. meo Decano, & in Aulicula Cappellaniae 28. Junii 1693. & *Defungib. coram R. P. D. meo Molines, cumplice transversalis existit, non est de comprehensio in fundatione, vocante confangueinos descendentes, ut inde proximioritas non suffragatur definita qualitate per testatorem volita, Rot. coram Seraphin. decif. 77. num. 1. & in recent. dec. 47. num. 8. part. 9.*

Et ex hac ratione nec maior idoneitas Petri Pauli venit attendenda, nam eadem usget concurrentibus quatuor titulis in fundatione præscriptis, sicut advertit Rot. coram Seraphin. dicta decif. 774. num. 4. Minusque prætentia præfatio à majori, seu æquali patronorum parte, seu gratia prætentato, prælationem aliquam prebere potest, nebulum ob præfatum restituentiam legis fundationis, ut prætentatio tanquam de incapacitate evanescat, & gratia nullius evadat roboris, signanter ob præfationem præjudicii tertii, specialiter ibidem appositum, sicut ad-

35 veritatem in dicta decisio R. P. D. mei Caprare, §. final. quam etiam ex quo receptum est in hac materia, quod quando prætentatio fieri debet decreto personarum generis, licet admittendum fuerit a patrōis negligēt, tamen habetur pro prætentato ab ipso fundatore, ut veniat instituenda, ad Text. exp̄sum in l. i. u. ex familia, §. 1. ubi DD. ff. legatis 2. Rot. in recent. dicta dec. 47. num. 19. part. 9. cum aliis in Mediolanen. Beneficii prima Junii

1693. §. final. coram Reverendissimo Zamoren. & in di- Cordub. Cappellaniae 26. Martii præteriti, coram me, §. 1. in fin.

Et ita conclusum utraque &c.

R. P. D. MOLINES.

Senogalien. Cappellaniae.

Ven. 16. Aprilis 1696.

ARGUMENTUM.

An patronum possit Cappellanum tamquam amovibile nominare, & post eius obitum tamquam perpetuum efficeri in successori supplancemente; & quatenus non amoveatur in vita nominantis, an nominatio possit pura reputari, ut perpetuus Cappellanum censeatur.

S U M M A R I U M.

- 1 Cappellania vacare non dicitur, nisi probetur defic- ius, vel cesso, ex quibus vacatio inducitur, per Text. in cap. suscep̄tum de script. in 6. Vivian. de jurepatronat. lib. 5. c. 3. n. 25. & 28. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 15. n. 3. & 8. adeoque exculpa vacatione, non potuit Caesar de Ruben patronus successor alium Cappellanum nominare, & nominatio facta de tempore, quo controvergia Cappellania erat jam plena, de jure irritatur, tanquam de re non vacante, per Text. in c. Illud. de jurepatronat. & c. final. de tenet. præbend. ibique communiter Canonicae Lotter. de benef. lib. 2. q. 6. num. 1. Card. de Luca de jurepatronat. dec. 6. num. 34. Marecott. var. resol. 33. nu. 1. lib. 2. Rota dec. 46. n. 6. par. 12. rec.
- 2 Non obstat, quod tam conditio contenta in prima nominatione præferens perpetuitatem, quam secunda nominatione pura perpetua nequeamus suum operari effectum, illa ut non purificari intra quatuor menses confessos patronos ad præsentandum, Vivian. de jurepatronat. part. 3. lib. 8. cap. 6. num. 24. Cardin. de Luca con- trad. dict. 64. num. 37. Garz. de benef. part. 8. cap. 2. num. 3. Rota dec. 108. numer. 6. part. 10. & decif. 261. numer. 9. part. 14. ista tanquam intra dictum tempus minime præsentata coram Ordinario ad effectum consequenti di institutione, juxta gloss. in cap. unic. vers. cap. 12. jurepatronat. Garz. decif. part. 7. cap. 1. num. 34. Rota decif. 379. nu. 15. & decif. 816. n. 2. & 3. part. 18. rec.
- 3 Etenim pro totali remotione hujus bicipitis objecti animadversum fuit, quod non agitur de Cappellania canonice ereta autoritate Ordinarii, in titulum veri, ac perpetui Beneficii Ecclesiastici, juxta mentem fundatrix, in quibus terminis procedunt doctrinae in contrarium adducuntur, sed de pura Cappellania laicali, & manuali, habente simplex omnis Misericordia annexum, ut colligatur ex testametaria dipositio fundatrix demandantibus patronos amplam facultatem eligiendi Cappellaniū ad nutum amovibilem, vel perpetuum, nec non præsentandi scipios, abisque eō quod requisita fuerit in erectione authoritas Ordinarii, ad tradita per Navar. consil. 5. sub numer. 1. de præbend. Lara de Cappell. lib. 2. cap. 1. num. 22. & seq. Amofaz. de caus. p̄sib. 3. cap. 2. num. 9. Rota decif. 254. numer. 2. & 3. part. 2. & decif. 101. num. 2. coram Dunozett. Jun. & præcilia in Pamplonen. Cappellania 25. Maii 1646. §. Quintim. coram Corrado, & individualiter de hac eadem Cappellania respondit in Senogalien. Cappellaniae Luna prima Julii 1686. Omisso namque, coram Reverendiss. Turonen. qua de fylo est supponenda.
- 4 Exclusa igitur qualitate Beneficiali, & præsupponita illa laicali, est certum, quod celsant regulæ iuri, & doctrinae loquentes de præsentibus requisitis in 14 Beneficii Ecclesiastici faciendis intra quadrigmetre, & excludentes conditiones non purificabiles intra dictum tempus; & per consequens parum referit, an conditio perpetuitatis concepta in prima nominatione fuit, vel non purificata intra quatuor menses præscriptos ad præsentandum, & an secunda nominatione intra dictum tempus fuit, vel non præsentata coram Ordinario; nam in hujusmodi Cappellaniis laicalibus non est a S. Canonibus statutum tempus, neque est necessaria præsentatio coram Ordinario habente facultatem infinitudini, sed plenum ius illas administrandi de confertur per solam nominationem, seu deputacionem factam a patronis, quibus ex lege fundatrixis competit jus nominandi, nec Ordinarius habet in eis ius infinitudini, seu deftendendi, multoque, minus conferendi, ut ex profeso probant Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. numer. 35. Thololam. de benef. capit. 11. numer. 10. versic. Si tamen Cappellania, Garz. de benef. part. 1. capit. 2. numer. 102. Amofaz. de caus. p̄sib. lib. 3. cap. 2. num. 2. & seq. & in terminis nostris, Rot. in d. Pamplonen. Cappellaniae, §. Minus obstat, cum seq. cor. Corrado.
- 5 Nec ex eo, quod Cherubinus præsentaverit suum primam nominationem coram Ordinario, & ab eo in institutionem obtinuerit, defini valet controverfa Cappellaniam esse Beneficium Ecclesiasticum, quia confitit ex prædictis de statu laicali ex lege fundatrixis, subiecta institutio facta ab Ordinario non potuit impetrare qualitatem beneficij Ecclesiastici, nisi apparerat de vera illius creatione Canonice facta auctoritate Ordinarii in titulum veri, & perpetui beneficij Ecclesiastici, ex dicta mente fundatrixis, ut dixit Rota decif. 101. num. 3. coram Dunoz. Jun. & in d. Pamplonen. Cappellaniae, §. tum quia.
- 6 Minusque facultati dicta Cappellania adversantur verba fundatrixis, ibi: Si erigga, instituſca, & fondi unius patrotronatus perpetuo, cum hac æquo adaptari possint nemus beneficij Ecclesiastico, quam Cappellania faculari, Decis. ad Theat. de Luca Vol. IV.

præscindendo etiam a dicta prima nominatione non deficit altera nominatio pura, simplex, & perpetua, nullam admittens exceptionem favore dicti Cherubini, Summar. ejusdem num. 6. quia stante, non potest Cherubinus removeri per patronum successorem, ad tradita per Marant. controvers. jur. respons. 13. pertot tom. 4. Amofaz. dec. 24. cap. p̄sib. 3. cap. 1. n. 41. versus finem.

Nec obstat, quod tam conditio contenta in prima nominatione præferens perpetuitatem, quam secunda nominatione pura perpetua nequeamus suum operari effectum, illa ut non purificari intra quatuor menses confessos patronos ad præsentandum, Vivian. de jurepatronat. part. 3. lib. 8. cap. 6. num. 24. Cardin. de Luca con- trad. dict. 64. num. 37. Garz. de benef. part. 8. cap. 2. num. 3. Rota dec. 108. numer. 6. part. 10. & decif. 261. numer. 9. part. 14. ista tanquam intra dictum tempus minime præsentata coram Ordinario ad effectum consequenti di institutione, juxta gloss. in cap. unic. vers. cap. 12. jurepatronat. Garz. decif. part. 7. cap. 1. num. 34. Rota decif. 379. nu. 15. & decif. 816. n. 2. & 3. part. 18. rec.

Etenim pro totali remotione hujus bicipitis objecti animadversum fuit, quod non agitur de Cappellania canonice ereta autoritate Ordinarii, in titulum veri, ac perpetui Beneficii Ecclesiastici, juxta mentem fundatrix, in quibus terminis procedunt doctrinae in contrarium adducuntur, sed de pura Cappellania laicali, & manuali, habente simplex omnis Misericordia annexum, ut colligatur ex testametaria dipositio fundatrix demandantibus patronos amplam facultatem eligiendi Cappellaniū ad nutum amovibilem, vel perpetuum, nec non præsentandi scipios, abisque eō quod requisita fuerit in erectione authoritas Ordinarii, ad tradita per Navar. consil. 5. sub numer. 1. de præbend. Lara de Cappell. lib. 2. cap. 1. num. 22. & seq. Amofaz. de caus. p̄sib. 3. cap. 2. num. 9. Rota decif. 254. numer. 2. & 3. part. 2. & decif. 101. num. 2. coram Dunozett. Jun. & præcilia in Pamplonen. Cappellania 25. Maii 1646. §. Quintim. coram Corrado, & individualiter de hac eadem Cappellania respondit in Senogalien. Cappellaniae Luna prima Julii 1686. Omisso namque, coram Reverendiss. Turonen. qua de fylo est supponenda.

Exclusa igitur qualitate Beneficiali, & præsupponita illa laicali, est certum, quod celsant regulæ iuri, & doctrinae loquentes de præsentibus requisitis in 14 Beneficii Ecclesiastici faciendis intra quadrigmetre, & excludentes conditiones non purificabiles intra dictum tempus; & per consequens parum referit, an conditio perpetuitatis concepta in prima nominatione fuit pura, & simplex, & licet resipue Cappellani videatur adesse conditio perpetuitatis dependentis ab arbitrio patroni, qui sibi reservavit facultatem illum removendi; attamen cum Cherubinus Cappellanum nunquam fuerit removus, patronus nominans dicitur noluisse ut dicta facultate, & per consequens nominatio remanifi perpetua, ut in proximis terminis firmat Rot. coram Cocino, decif. 9. 35. num. 6. actus namque semper dicitur p̄lus, licet per conditionem potuerit resolvi, ad tradita per Paris. conf. 11. num. 37. volum. 1. Surd. conf. 8. num. 24. tom. 1. Quid mirific comprobatur in præstanti hypotheti, quia nominatio cum qualitate perpetuitatis non sequuta Cappellani remotione. Igitur etiam concepta cum clauſula, ibi - Addeo per illa bor. quae operari, ut purificata conditione non remotionis, Cappellanum dicatur perpetuus usque ab initio, retrahendo dispositionem ad tempusactus, Gloss. in Clementin. Nolentes vers. Ex tunc, & ibi Cardin. aliquis Canonista de Hæretic. Surd. conf. 179. num. 12. & conf. 122. num. 33. Barbos. de claus. clauf. 26. num. 2. Vivian. de jurepatronat. lib. 1. 3. & 8. num. 57.

Nec in hujusmodi nominatione potest considerari ullus tempus intermedium, in quo interim aliquod ius potuerit acquiri patrotronus successori; nam eo ipso quod in vita patroni antecedens nominans non fuit sequuta remotione Cappellani, istius nominatio evasit perpetua, ante mortem ejusdem patroni, in qua nulla frusa admittit potest, quod redoleat supplantationem successoris; tum quia, ut dictum est, usque fuisse in dicta nominatione, & per consequens nominatio potius dici debet ordinata ad bonum finem, ut scilicet Cappellanus agnoscendo se posse removere, diligenter infervert Cappellæ, ut ponderant Gutierrez lib. 3. prat. queſti. 11. num. 27. vers. Quo fit, Amofaz. de caus. p̄sib. lib. 3. cap. 1. n. 14. vers. Ratio est.

Vero quatenus prædicta nominatio aliquam involvet difficultatem, an perpetuitas sub conditione concepta, fuerit resiputa, ita remansit in eis puræ amovibilitatis, sicut late calamo scribentes per dicto Canonico de Rubéis combinator demonstrare; nihilominus Dominis vīsa est celsare quævis difficultas, quia

Verum quatenus prædicta nominatio aliquam involvet difficultatem, an perpetuitas sub conditione concepta, fuerit resiputa, ita remansit in eis puræ amovibilitatis, sicut late calamo scribentes per dicto Canonico de Rubéis combinator demonstrare; nihilominus Dominis vīsa est celsare quævis difficultas, quia

Verum quatenus prædicta nominatio aliquam involvet difficultatem, an perpetuitas sub conditione concepta, fuerit resiputa, ita remansit in eis puræ amovibilitatis, sicut late calamo scribentes per dicto Canonico de Rubéis combinator demonstrare; nihilominus Dominis vīsa est celsare quævis difficultas, quia

Verum quatenus prædicta nominatio aliquam involvet difficultatem, an perpetuitas sub conditione concepta, fuerit resiputa, ita remansit in eis puræ amovibilitatis, sicut late calamo scribentes per dicto Canonico de Rubéis combinator demonstrare; nihilominus Dominis vīsa est celsare quævis difficultas, quia

omnino pro lege observanda est atque alterum villa de Arnes ad judicandum fore Michaeli habenti pro e gratiam Apostolicam in omnibus coram excusatore justificatam, qui cum sit prædictus conjunctus qualitatibus in fundatione requisitis, utpote Patrulius Joannis Fontanet, & aetate major, ei utique debetur prælatio in concurso Matthæi non habentis qualitates pro asseienda collatione, juxta ejusdem fundationis legem à testatore desideratas, ut dixit Rota dec. 679. n. 1. coram Cerro, & dec. 188. n. 2. & seq. par. 11. recent.

Nec relevare vîsum fuit id, quod à scribentibus pro Mattheo replicabatur, nempe beneficium de Arnes esse eidem adjudicandum, cui asisti dispositio testamentaria, illum primum beneficiari designit, à quo testator Codicillis non confiteretur, nisi in his tribus, que à priori voluntate in testamento expressa litteraliter disponant, juxta reponitum Scevolæ in l. Alumnæ 30. Quid filii, ff. de adm. legati, quid exhortant Allograd. contr. 31. num. 29. & seqq. Man. consil. 28. n. 12. Pinhey. de segm. tom. 1. disp. 2. fed. 10. part. 6. n. 48. & seq. Unde inferetur, quod cum in Codicibus non constet contrarium quod Matthæum suisse dispositionem, manifissæ præsumendum sit quoad itam voluntas testatoris in praecedenti dispositione declarata, cùm stare non prohibetur id, quod oculis corpore's immutatum suisse non appareret, ut bene ratiocinatur Natta cons. 176. n. 6. & seqq.

Etiam argumenti robur facile eliditur, ponderando, quod idem obtinere quidem posset, quoctuecumque verarum in casu, quo inter dispositionem, & Codicillos non aduerset manifesta contrarietas, atque ad invicem non aduersaruntur, in quibus terminis certum est, admittendam esse juridicam interpretationem, ut in quantum fieri potest, prior dispositio firma stare debeat; ac fucus vero quando inter utramque dispositionem evidens intercedit discrepancia, cùm tunc Codicilli à priore voluntate aberrantes immutent, ac revocent id, quod ante testator disposerat, argumento text. in l. cum proponit 3. C. de Codicillis, & docem. Surd. cons. 30. sub n. 18. verf. non obstat. Simon de Præt. de interpret. ultim. volunt. lib. 2. interpret. 1. dubit. 1. vol. 10. n. 23. fol. mibi 95. à tergo tom. 1. Parif. cons. 34. num. 50. & 5. lib. 2. Man. consil. 132. n. 33. lib. 2. Rot. dec. 237. n. 1. & 2. cor. Merlin. & dec. 247. n. 15. coram Bichio.

In præsenti autem themate pugnare Codicillos cum dispositio in testamento in dubium est, si utramque dispository non comparetur enim liquet ex recentia iuperius facti serie, hic non mutuiter repentina, sicut patronatus activum beneficium erigendi in Ecclesia. Parochiali villa de Arnes in testamento referatur Rector, & iuratus ejusdem oppidi, & in primum beneficium nominatur Matthæus Muret, post cuius mortem vocantur consanguinei testatoris magis doinei eligendo ad arbitrium Episcopi Derthuensis, & in deficitam eorumdem filii naturales dictæ villa de Arnes; è controverbi autem in Codicillis abrogatur nominatio patronorum, scripta in testamento, & julpatronatus activum relinquuntur Joanni Fontanet, & post eum illius filii majori natu, & deficiens filius ejusdem Joannis, ad illud invitantan illius proximi ores, & seniores consanguinei, quoque extenu, & tandem antedicti omnibus deficiens referatur Rector, & iuratus dictæ villa. Quo vero ad julpatronatum paliuum, primò nominatur Franciscus Fontanet Joannis filius, & post illum proximior, & senior consanguineus Joannis, & in deficiebitum consanguineum Joannis, conceditur facultas patronis nominandi filios naturales, tam villa de Arnes, quam villa de Aldover. Quibus dispositionibus recte perspicit, atque collatis, illicio deprehendit incompatibilitas, & irreconciliabilis repugnancia inter utramque voluntatem, quæ respectu iurisprudientiarum passivi non patitur interpretationem, & Franciscus Fontanet testatur vocatus post mortem Matthæi Muret, cum ea nimis discrepet à litterali verborum intelligentia; si enim, ut legitur in Codicillis, Franciscus Fontanet non esse debet primus beneficiarius, utique nullum alium ante se potest habere, Iafon. in l. scripta n. 2. & in l. fin. n. 3. C. contra f. vel util. public. cum aliis per Barbol. in thesau. loc. commun. in cap. 9. axiom. 3. Non obstante, quod testator in Codicillis ordinaverit, quod in casu vacationis beneficiorum ea præsentantur modo, & forma, que in testamento mandaverat, quia id procedit respectu illius partis, in qua idem testator exprimit non reformavit priorem dispositionem, non autem illius, in qua Codicilli contradicunt testamento; nam quo ad itam voluntas testatoris dicitur immutata, & testamentum revocatum, ut firmavi-

mus, & animadvertiscunt communiter scribentes in dist. Alumnæ 30. 5. qui filii, ff. de adm. legatis.

Et ita utraque &c.

R. P. D. MOLINES.

Miranen. & Accien. pensionis.

Veneris 13. Januarii 1696.

ARGUMENTUM.

Si penitus reservata fuerit ad supplicationem titularis, nullam pensionari facere tenetur probationem super valorem beneficii, prosubstantia pensione.

SUMMARY.

- 1 **A**rbitrium regulari debet à jure.
- 2 **A**littera & apostolice justificare celerem exposcunt executionem.
- 3 **V**alor beneficii pro subventione pensionis sufficiente dicatur justificatus, si pensione reservata fuerit ad supplicationem titularis, cum tunc ulterior non exigatur probatio, & n. 4. & 5.
- 4 **E**nunciatio contra enunciacionem, & successorem plenissime probant.
- 5 **V**erbis solvere, secum fert veram, realem, & effectivam solutionem.
- 6 **E**xistens in mala fide negavit allegare prescriptionem, & obseruantur ex curia temporis elicita.
- 7 **M**inistris Ecclesiæ non possunt efformare obseruantiam ipsi Ecclesiæ præjudicalem, recipiendo minorem pensionem, quam debetur.
- 8 **C**lausula sublata, & decreta irritans, quancumque contrarium obseruantiam proferunt.
- 9 **D**ebitores summariorum cogi possunt ad solvendum non obstantibus quibuscumque exemptionibus, prescriptionibus, aliquis privilegiis in contrarium adductis.
- 10 **E**piscopis de jure dicitur tutor, & administrator seminarii.
- 11 **A**ddebat, si seminarium aliquod prædictum recipiat, ab Episcopis etiæ emendandum.

DECISIO XLVIII.

Erecto in Civitate Baetia Marian. Diœcesis Seminario pro educatione puerorum ad præscriptum Sac. Concil. Trid. sess. 23. de reformat. cap. 18. eoque carente sufficiens redditu pro alimentis dictis pueris præstans, s. f. mem. Gregorius XIII. ad preces tunc temporis Episcopi, favore dicti Seminarii annuam reservavit pensionem scutarum 200. aurii in auro super redditibus utriusque mensæ Episcopalis Marianen. & Accien. solvendam imponeretur ab omnibus Episcopis pro tempore existentibus, prout latè constat ex literis Apostolicis reservationis datis die 30. Martii 1577. *Summario utriusque partis n. 1.*

Cumque præfata pensione solvere recusat moderatus Reverendissimus Episcopus hinc Conful. & Antoniani dictæ Civitatis, aſſumpſio defensionis Seminarii, illum jus vocantur coram A. C. qui per sententiam favore dicti Seminarii pronunciata litteras Apostolicas esse exequendas, mandatunque in sequelam pro pensionibus decursis, & in futurum decurrentis relaxavit ad rationem dd. f. 200. aurii in auro quoilibet anno. A quo judicato cum appellareret præfatus Episcopus, fuit mihi per signaturam justitiae commissa causa cum clausula, *Parato litteris arbitrio*, ad cuius normam proposito de more dubio, *An intet arbitrium pro retardatione executions dd. litterarum? domini unanimitate negativer respondendum esse* censeruentur.

Siquidem arbitrium regulari debet à jure, ad tradita per Barbol. clau. 10. n. 20. Rot. dec. 141. n. 2. par. 19. rec. & alibi 1. paſſim. De jure autem quando (prout hic) litteræ Apostolicae sunt justificatae, celerem debent obtinere executio- nem, per text. in cap. litteris de reſcript. cap. Si capitulo, ibi que gloſſa in verbis exequatur de concil. præbend. in 6. Rot. dec. 3. n. 2. part. 1. 7. rec. & dec. 5. 4. n. 3. p. 19. recent.

Nec de justificatione litterarum quod valorum redditionum Episcopatus narratum Papa dubitatum fuit in cau, de quo agitur, quia cum reservatio controvergia pensionis fuerit facta ad supplicationem tunc temporis Episcopi, accedente ejus expresso confusu, ut patet ex lectura ipsarum litterarum, utique dicitur justificatus valor, ad text. in l. 3. cum precum, C. de lib. cauf. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 38. nu. 49.

Super Mat. de Jure Patronatus, &c.

101

nu. 49. Rot. post Tondut. de pens. decis. 7. num. 3. & decis. 8. 3. nu. 3. p. 2. 7. recent.

Præterea dominii animadverterunt, quod, cum valor ex-prefus non fuerit præcipuum fundamentum gratia, utpote non petita à Seminario, neque innixa clausula, Ut afferit, quæ casu possum procedure quoquacque allegantur in contrarium, sed Pontificis allundē se moverit ad elargiendam controvferiam pensionem eidem Seminario; jure merito vel præsumendum est Papam habuisse certam noctiam valoris, vel in omnem calum Seminariorum non teneret ad ultimam verificationem, ad traditæ per Rot. de execut. litt. Apol. cap. 6. num. 44. Rota coram Caval. decis. 533. num. 5. Ad. den. ad Buratt. decis. 621. num. 21. præfert quia gratia legitur munita cum pregnatissima clausula, sublata, decreto irritanti, & quod nullo unquam tempore de subreptione, vel obreptione rito, aut intentione defactu notari posse, quibus concurrentibus non meretur attendi exceptio non justificatio, ex cumulatis per Rot. de execut. litt. Apol. cap. 5. num. 112. Rota coram Caval. decis. 499. num. 5. & coram Peuting. decis. 64. num. 4.

Fortius quia Seminarii fundat intentionem in litteris Apol. cap. 6. supra justificatis, in quibus leguntur clausulae prægnantes, nempe quod d. penſio nullo unquam tempore, quavis occasione, vel causa annuali, & invalidi, & ad minorem sumnam reduci valeat, juncta clausula sublata, & decreto irritanti, que protervante, & annihilant quancumque contrarium observantiam, & prescriptionem, constitutivæ Episcopum in malâ fide, Poith. de manu. obser. 46. n. 5. & seq. & Rot. apud cumdem decis. 39. n. 4. 10. & 5. Coram Cerro dec. 572. n. 11. & 12. & in recent. dec. 430. n. 2. & 9. fundo n. 16. part. 19.

Quæ omnia ed libentius per dominos ampliæ fuere, quia agitur de pensione spectante ad Seminarii pro fringendis pueris in disciplina Ecclesiastica, cujus principaliſſimis, & manutenebant speciatæ ad proprium Ordinarii, iuxta claram distinctionem Sacri Concilii Trid. sess. 23. cap. 18. de reformat. qua caverunt, debitores Seminariorum 11 posse cogi ad solvendum non obstantibus quibuscumque exemptionibus, prescriptionibus, aliquis privilegii in contrarium adductis; quapropter, cum Episcopus dicatur de 12 iure tutor, & administrator ejusdem Seminarii, utique si istud aliquod passum fuit prædictum, debet emendari ab eodem Episcopo, ut provenient ex ejus culpa, & negligentiā. Ita, iuxta cenfuran text. in leg. si tutor constitutus, ff. de admin. tutor. & 2. Cod. de arbit. tutel.

Et ita utraque parte informante &c.

R. P. D. URSINO.

Lauden. Pensionis.

Ven. 4. Februarii 1696.

ARGUMENTUM.

Ličis confensus præfitus in reservatione pensionis liberet pensionarium ab onere verificandi valorem, nihilominus quoties pensionis conditionaliter fuit referata cum clausula, dummodo remanent centum pro Reddore, confensus quamvis complexus, & effrancis nihil operatur, juxta etiam distinctionem utrumque causam notavit Cardin. de Luca in disc. 2. de pens.

SUMMARY.

- 1 **S**ententia transſit in judicatum, si non fuerit prosequuta appellatio infra legitimam temporis.
- 2 **P**enso remaneat nulla in totum, si non remanent centum Reddore libera ab omni onere.
- 3 **E**t hoc probato est facienda à pensionario.
- 4 **L**imita, flante confensu titularis, ac etiam obligatione in forma camerae.
- 5 **C**ontra, n. 5.
- 6 **D**ucatus aureus quanto valutatur.
- 7 **T**extus unicus contra indutorem plene probat.
- 8 **O**nera beatiū fuit deducenda in calculanda congrua.
- 9 **P**ensoſſi nulla in totum, nec si rediundo si ante clausula, dummodo remanent centum pro Reddore, etiamque expressum valor deficeret in obulo, & n. 10.

DECISIO XLIX.

Cum hodie R. P. D. Thomas Vidonus proponeret causa in restitutioſis in integrum, quam sibi competere existimat adversus sententiam A. C. Thomati latam super nullitate pensionis alias & ulque de anno 1678. ejus favore auctoritate Apostolica reservata in lumina ducatorum 5. 6. auris de Camera cum uno quarto alterius ducati similiſſimi fuit per fructibus certis, & incertis Ecclesiæ parochialis S. Zenonis Lauden. Diœcesis: illam DD. censura sub congruo dubio supposui; quo dictipato, cum adveniente fuerint minoris ponderis, prodit reſcriptum, Conſmare de re judicata.

Illa namque legitime exorierebatur à memorata sententia A. C. Thomati, à qua si pensionarius appellaverit, causam tamen appellationis intra legitima tempora minimè fuit proleccitus, cum nec intra annum consuetam citatio-

G. 4. nem

nem transmiserit ad dicem. contra commissionem, minusque in biennio acta transportaverit, prout iuris erat. Unde appellatio remanest deferta, ac in rem iudicata sententia lata transfuit, ex utroque capite, ut de primo testatur, Rota in recent. part. 1. decif. 156. num. 1. & seqq. & de secundo tenuit Bich. decif. 345. num. 1. & 2. & decif. 219. num. 1. & seqq. part. 11. recent.

Iustitia vero laudate sententiae obliktens experte in integrum restitutiois fatis patebat, ex quo penitus praefata in summa ducatorum s. referata fuit sub narrativa valoris annui parochialis in duc. a Camera, ac sub expressa conditione, ibi: *Dummodo ex fructibus parochialibus, Ecclesie illam pro tempore obtinenter centum ducatis auri de Camera libere, etiam dedicatis omnibus, & singulis illius omnibus, annuatim remanente integre perfrondendi.* Unde ad validam denuntiationem, medium verificari debet valor expressus, quo deficiente ruit fundamentum gratiae, & penitus in totum nullatur, ad sensum Rotae coram Amat. Dupoz. dec. 880. num. 1. coram Coccin. decif. 1629. n. 14. penes Prior. dec. 780. num. 1. & seqq. & in Tridentina pensionis 10. Maii 1683. §. *Justitiam vero, coram bo. mem. Albergato; sed ulteriori probare necesse est ducatos centum auri de Camera Rectori detrahe pensione remanere, & hoc unum pensionario incumbit, & si agat contra eum, qui pensioni consentit, quia cum qualitas huimodini sit expressa per modum conditionis, & confessus nonnisi conditionate praefitus consentitur, ad magistralem distinctionem Rotae in Salmantina pensionis 26. Maii 1543. coram Gipto, quem refert, & iequivit Garz. de benef. lib. 1. cap. 5. num. 424. & 464. & comparat Rota dec. 120. & seqq. part. 11. recent.*

Licit namque fere indubitatum sit in iure; pensionarium revelari ab oneri verificandi valorem in litteris expressum per acentum, quoties, ut in hoc casu, contenditur cum titulari, qui pensioni consentit, ac in forma Camera se fide ad solutionem obligavit, quique etiam onus probandi valorem afflumper in se, quidquid sit, si agetur cum factum, qui consenit non primitifit, ut distinguendo firmavit Rota decif. 288. num. 9. & 10. part. 12. recent. & in Romanam pensionis 5. Iuli 1684. §. *Demum non obstat, coram Reverendiss. Mediolan. nihilominus in hac facti pensionario tenetur iustificare ea, que per viam conditionis expressa leguntur in litteris reservationis; nam conditiones apposita in se rapinum, ac in propriam natum convertunt titularis consentum, qui ad nihilum determinavit illius non verificatis, ut in simili de clausula, *dummodo remaneant centum pro Reclere,* respondo pro nullitate pensionis, firmavit Rota decif. 187. num. 9. & seqq. part. 11. recent. & praeceps favore Rectoris, qui pensioni consentit illamque solvere promisit, aliuscum quanto onere probandi valorem, eadem Rot. in recent. decif. 120. num. 7. cum plur. seqq. part. 16.*

Vel ipse titularis, rimator probationibus à pensionario factis, liquido offendit valorem beneficii non ascenderet ad ducatos 180. auri de Camera, ut praedictum est, per acentum expressos, minimeque sibi remanere ducatos centum similes; nam attentis articulis coram A. C. ad eisdem pensionari instantiam produtis, quam alius datis coram iudice delegato in partibus, liques valorem in primis fuisse articulatum in feutis 280. monetar. & in feundis in libris imperialibus 1700. confian. scut. 226. 66. ex quibus duabus summis neutra confituit ducatos 180. auri de Camera conflantes scut. 288. monetar. Romana, calculando ducatum ad rationem juliorum fideicomis, uti notum est, & trudit Pirrh. Corrad. in prax. benef. lib. 2. cap. 13. num. 7. & seqq. Adden. ad Buratt. decif. 626. num. 8. Rota in dicta Tridentina pensionis 10. Maii 1683. §. *Non suffragante, coram bo. mem. Albergato.*

Id ipsum evincit ponderando depositionem, item testis ex parte pensionarii formiter examinati, nam ille narrans acentum fructuum certorum Parochialis Ecclesie ad libras imperiales 1300. conflantes, ut prefuerit, scut. 200. evincit differentiam valde norabilem veri valoris ab illis in libris expresso, cui quidem testis uti à pensionario inducto contra ipsum plena fides adhibetur, juxta regulam de qua Rot. in ret. decif. 348. num. 24. & decif. 394. num. 15. part. 1. & alibi milles.

Confoverat ultiorem assumptum à depositionibus quinque testium per titularem examinatorum, qui recensendo bona, & redditus per singulas species, firmans annum fructus computatis incertis ascendere ad scut. 260. qua pars rei iudicata expensas taxavit, fuit iterum commissa causa restitutiois in integrum R.P.D. Scotto, qui ad erendum veritatem veri valoris expressi tertiani remissoriam con-

concessit, in cuius executione fuit confectus novus processus remissorialis, & ad instantiam titularis mihi eidem Scotto absenti subrogato exhibitus: unde hodie proposui dubium; *An confessus de causis restitutiois in integrum? ad quod fuit negativé, prout fuerat in precedenti instantia coram R. P. D. meo Ursino, responsum.*

Inconclusum enim fuit apud dominos, quod licet consensus titularis regulariter eximat pensionarium à verificatione praecisa valoris, hoc tamen non procedat absolutè, ubi conscientis est qualificatus à conditione in litteris reservationis apposita, ut in praesenti, ibi: *Dummodo ex fructibus Parochialibus Ecclesie illam pro tempore obtinenter centum aurei de Camera libere, etiam dedicatis omnibus, & singulis illius omnibus, annuatim remanente integre perfrondendi;* quam tantum vim habet, ut rapiat eundem confessum, & in propriam, & identificam naturam convertat, Rota in Salmantina pensionis 26. Maii 1543. coram Gypio, relat. per Garz. de benef. lib. 1. cap. 5. num. 424. fol. mibi 67. & num. 464. fol. mibi 74. Lotther. de re benef. lib. 1. questi. 30. zu. 45. Add. ad Gregor. decif. 57. Seraph. dec. 1017. Dunoz. Jun. dec. 633. Bich. dec. 222. ita utus confessus quamvis effranciat datum appareat, non dicatur tamen nisi conditionatae à supradicta clausula praefit, Rota dec. 187. num. 9. & seqq. part. 11. & dec. 120. num. 7. part. 16. recent. & in similibus dixit Rota in Salmantina pensionis 1. Decembri 1692. coram Reverendissimo Decano: quos fuit etiam admissum in eadem decisione fuit die 24. Aprilis 1693. licet ex facti circumstantiis revocatoria alterius decisionis, in quo casu pensionarius non eximitur ab onere satisfactionis valoris, Rota dec. 380. part. 1. divers. Card. Seraph. decif. 1017. Dunoz. Jun. dec. 633. num. 3. Rota dec. 306. num. 12. part. 12. recent. ubi quod confessus non praeditus titulari, quin eiusmodi defectum opponat. Hoc onus probandi agnoscit idem pensionarius, qui proinde novos testes induxit, ex quorum discussione, ut ex revolutione processus, non solum non verificari, quod quantitas congrue in ducatis centum aureis in litteris reservationis remanente integraliter Parochio, sed nec verificari valor per acentum expressus, ut fieri debet, Mellin. dec. 1692. num. 11. & seq. & Royas. dec. 169. num. 7. Dunoz. Jun. dec. 880. num. 7. Rota in Compstellana Parochialis 2. Maii 1692. §. *Non obstat, coram me, & in decisione die 4. Februario 1693. in precedenti instantia coram R. P. D. meo Ursino emanata.*

Ex testibus enim noviter examinatis, primus, qui est Joannes Baptista Fontana Agrimenor, fructus annuis certis redditibus computat in libris 334. ut ex originali processu fol. 21. & fol. 22. quibus superaddidit fructus incertos, ut sunt emolumenta, quae retrahuntur annuatim, tam ex baptismate, confessionali in fideliorio, & in elemosynaria moneta, quae dicitur *la parajola*, quae ex dicto testis non solvit indistincte ab omnibus, quam ex matrimonio, scilicet in quadriginta solidis, & quandoque in tribus libris; & sic pro funeralibus ad rationem quatuor librum pro infantibus, & duodecim libram pro majoribus aetate; qua perceptiones lucrum incertorum multiplicata in tot vicibus figuratis à teste, ut ex calculo titularis dato in Summaria num. 3. conflatur integra summa librarum 1734. fructus incerti cumulati in totum accendere ad scuta decutum, & tringit unum moneta, qui est valor longe infra valorum centum octuaginta ducatorum in litteris expressorum, qui ex notoria ratiocinatione reducitur ad scuta moneta constitutum scuta decutum octuaginta otto, ut Pyrr. Corrad. in prax. benef. lib. 2. cap. 13. num. 6. Tondut. de pension. 4. num. 1. Cardin. de Luc. de pens. disc. 33. num. 12. Rota decif. 233. num. 17. part. 19. recent. & in Romanam pensionis 12. Februarii 1694. §. Illud, coram R. P. D. meo Pio.

Neque potuit fieri maior vis in dicto Antonii de Care. Fabri ligarii, qui fuit secundo loco examinatus, qui licet respectu fructuum certorum conveniat cum primò in libris 1300. ut ex eodem processu fol. mibi 30. à tergo, & fol. seq. disconvenit tamen notabiliter in fructibus incertis, & extraordinariis, quos supponit in libris 500. longe excedere libras 400. à primo telle figuratas, ut in processu fol. 31. ubi recentem integrum redditus, ibi: *L'entra sarà da circa lire due mila ducento ogn' anno, compresa le rendite ordinarie, & straordinarie, concludit discrepantiam à primo in libris cinqquaginta in circa, respectu incertorum, & consequenter ob testium discordiam corrigit probato validitatem pensionis assumpta à pensionario, & corrigit diem secundi testis, dum referit non ex propria scientia, sed de auditu à Canonico Pasino, ut patet ex eodem processu fol. 31. ubi idem testis referit, ibi: Me l'ha detto*

Atque ita informante tantum titulari, sepius tamen instantio pensionario, fuit resolutum.

R. P. D. PRI OLO.

Melebitana pensionis.

Mer. 22. Junii 1695.

A R G U M E N T U M.

Pensionarius qui semel verificavit valorem, amplius han probationem reiterare non debet; sed titularis illiusque successor negativam concludere, si pensionis nullitatem pretendat.

S U M M A R I U M.

- 1 S Ententia habet pro se presumptionem validitatis, & justitiae.
- 2 Quia confessus reservationis pensionis, nisi doceat de errore vel fructuum diminutione, illam impugnare non potest.
- 3 Pensionarius quoties semel justificavat valorem beneficii amplius cogi non potest ad reiterandam probationem, sed titularis tenetur concludere errorem, aut probare fructuum diminutionem.
- 4 Et contrarium tantum recipitur, quatenus nunquam existente fada probatio.
- 5 Conclusio, de qua n. 3. procedit etiam in pensione reservata cum clausula, dummodo remanente centum pro Rectore.
- 6 Pro annullanda pensione exactissima exiguntur probations.

D E C I S I O N I .

D E Parochiali Ecclesia sub invocatione Nativitatis B. M. Virginis Cafalis Nazari fuit priuulus Dominicus Missud, qui illam reperierit gravatan duabus pensionibus beneficio pleno ab antecessore impositis, casione praeterea beneficio nullas ob non justificationem litteratum Apostolicorum: nihilominus pro validitate iudicatum fuit primo in partibus, deinde hic in Curia, a tertio appellante Rectore dei dubium, an pensiones debeantur, vel sustineantur, & DD. affirmative responderunt, quia littere reservatoris fuerunt plenissimè justificatae, & ideo omnimodam executionem exigunt: sub duplice enim conditione dictæ pensiones reservatae fuerunt, una nempe quod valor beneficii per clementem ducatorum cedum exaginatur auri de Camera, & secunda, dummodo centum ducati auri de Camera libere deducti oneribus remanentes per Parochio, in cuius praecipi executionem pensionari litteras predictas in partibus earum exequitori præsentarunt, ac citato Rectore ad dicendum contraria articulos, quatuor testes optimè informatos, & facerentes deduxerunt, qui medio juramento depoierunt, Parochiale Ecclesiam excedere annum redditum scutorum 400. monetarum Melebitana, ita deducit dictis pensionibus, remanere pro Rectore ducatos 100. ari liberos, & francos; & præcognitionem facerentem, quod tempore anni 1686. littera vero provisionis signata fuerunt tantum de Mensi Aprili 1687. & properata ante consecutionem beneficii: sed hoc clarissim declaravit unus ex dictis testibus, in quo casu faciliter obtinuerunt attestationes, quia qualibet favorabili interpretatione admitti posset, cum non agatur de præjudicio Terti, sed pro annullanda, seu diminuenda pensione requiruntur concludentissime probations, & maximè in concurso aliarum pro validate formiter factarum, Rot. dec. 120. n. 3. p. 17. rec. & dec. 98. n. 4. cor. Amat Dunoz quam veritatem agnotit etiam titularis expedito litteras remissoriales, sed forsan considerata difficultate se abstinet ab illarum exhibitione, non approbando factum sibi procuratoris, & sub prætextu, quod tali onus incumberet pensionarii, quod tamen ex deductis non subsistit.

Nec relevat, quod in tali judicio nunquam Rector comparevit, ex quo intrat suspicio collusionis, & maximè inter, patrum, & nepotis, & quando iura Ecclesie non fuerint legitime defensa, nunquam possunt successoribus præjudicare.

Quoties enim sententia pronuntiata est à judice, citatis intereste habentibus, est valida, & habet pro se presumptionem justitiae, ne sit in arbitrio aliquis impediti judicis officium, Rot. dec. 18. n. 3. par. 4. tom. 2. rec. donec contrarium probetur; sicut nec ex non comparitione Rectoris statim ei suppontenda frus, sed potius veritas probationum, contra quae cum nihil haberet, quod opponere, juremeritè se abstinere, & in earum corroboracione justificatum etiam fuit, quod idem beneficium in præcedenti vacatione in majori quantitate gravatum remansit.

Prout nec defectuosa dici possunt depositiones dd. testium, quia redditus non specificarunt, & nihil de oneri-

bus dixerunt; nam si interrogati fuissent, fusius depositifent, & ad fidelitatem crediderunt, probatos remanere redditus d. Ecclesie, quando dixerunt, quod deductis dictis pensionibus, remanebant pro Rectore ducati centum liberi, & franchi, tub quibus verbis comprehendunt possunt etiam onera; sed ab abundanti dictum fuit, quod talis Ecclesia nullum sustinebat onus.

Ulterius pro validitate dictarum pensionum facit etiam consensus praestitus ab eodem titulari in expeditione suarum litterarum mediante speciali mandato procure, & quia primum non erat sufficiens, aliud magis amplius conficit, cujus vigore in Cancelleria Apostolica promisit dictas pensiones solvere, & litteras suæ provisionis obtinuit, quam obligationem non potest modo impugnare, nisi dicto de errore, vel de diminutione fructuum in progressa temporis, Rot. dec. 519. num. 1. part. 2. recent. & dec. 2. 25. n. 5. part. 8.

Neque obstat, quod talis consensus non fuerit absolutè praestitus, sed ad formam litterarum Apostolicarum, quæ reservatio importat, quod dictæ duas conditions habeantur, ac si repetita de novo fuissent; nam hoc non fuit impugnatum neque a pensionario, sed cum questio tantum est, ad quem spectaret onus probandi valorem beneficii, omnes autoritates allegatae concludunt, quod quando pensionarius de tempore gratia justificavit has litteras, non tenetur amplius suas probations repeteret, quia effet nimis durum, eidem imponere tale onus toties, quoties beneficium vacare contigerit, sed si titularis, ex post prætendit annulare, vel diminuere pensionem, ad eundem pertinet demonstrare infubisstentiam probacionum facta, vel diminutionem redditum, ut bene Rota dec. 307. per tot. par. 12. recent. & illæ in contrarium ponderata procedunt, quando pensionarius nunquam justificaverit iam gratiam, quia in tali casu semper, & quandocumque titularis potest illum obligare ad probandum valorem beneficii narrationem tamquam fundamentum suæ intentionis, neque negligenta antecessoris potest præjudicare successori, ut etiæ casus dec. 120. part. 16. & dec. 41. p. 18. 4 recent.

Nec titularis conditionem meliorem facere potest clausula dummodo centum &c. quia haec quidem importat perpetuitatem favore parochi, ut semper illi remanere debent centum, sed non ideo transfundit onus probandi in pensionari, quod dicta centum in quoque tempore remaneant integra, & immunita ab omni onere, quia etiam hoc justificato à principio, tenetur Parochus in posterum concludenter probare, quod congrua illi affligata sit diminuta in totum, vel in parte, ut respondit Rota dec. 52. n. 3. & seq. p. 19. rec.

Talis autem probatio in presenti casu non resultat ex attestatis nonnullorum testimoniis exhibitis, cum sint depositiones ad perpetuam, & quod magis est, ad alium effectum procurent, nempe pro obtinendo beneficio ab nova impositione pensionis, prout colligunt ex combinatione temporum; istæ enim apparent confessæ sub die 21. Junii 1686. littera vero provisionis signata fuerunt tantum de Mensi Aprili 1687. & properata ante consecutionem beneficii: sed hoc clarissim declaravit unus ex dictis testibus, in quo casu faciliter obtinuerunt attestationes, quia qualibet favorabili interpretatione admitti posset, cum non agatur de præjudicio Terti, sed pro annullanda, seu diminuenda pensione requiruntur concludentissime probations, & maximè in concurso aliarum pro validate formiter factarum, Rot. dec. 120. n. 3. p. 17. rec. & dec. 98. n. 4. cor. Amat Dunoz quam veritatem agnotit etiam titularis expedito litteras remissoriales, sed forsan considerata difficultate se abstinet ab illarum exhibitione, non approbando factum sibi procuratoris, & sub prætextu, quod tali onus incumberet pensionarii, quod tamen ex deductis non subsistit.

Et ita utraque &c.

R. P. D. PRI OLO.

Romana Pensionis.

Lun. 16. Junii 1698.

A R G U M E N T U M.

Exactissima debent esse probations, quæ pro annullanda pensione proponuntur; quæ autem inefficaces de jure relevant reputari, in hac decisione notantur.

SUM-

S U M M A R I U M.

- 1 P Enfio totaliter corrut, si expressio valoris non verificetur usque ad obolum.
- 2 Testi deponenti de re spectanti ad ejus officium fides adducetur.
- 3 Ad probandum errorem per eum, qui contraria sententia juris presumptionem, & inversum lititudinem, concludentes exigunt probations.
- 4 Dicte, in circa, apta est recipere diminutionem usque ad quartam partem.
- 5 Quandoque tamen ex factis circumstantiis, arbitrio judicis penitentiis, importat argumentum usque ad quartam partem, non autem diminutionem, & n. 6.
- 6 In re notoria, & spectante ad proprium officium, quis decepit non potest.
- 7 Ex quantum pensionis exactæ argui non potest valor beneficii.
- 8 Pensionarius qui semel beneficium valorem justificavit, amplius probations reiterare non tenetur.
- 10 Si fructus beneficii diminutus pro rata, reducitur pensione.

D E C I S I O N I .

P Enfios beneficio pleno reservatas super Ecclesia Parochiali B. Mariæ Virginis Cafalis Nazari, tamquam non justificatas, impugnavit Dominicus Missud modernus illius possessio. Et quia post duo iudicata fibi contraria Rota etiam censiuit, pensiones subficiunt, ut videtur est in decisione emanata sub die 22. Junii 1695. coram me, totus conatus scribentibus pro titulari in hodierna revisione decisio versatus fuit super eo, quod ex probationibus deductis in actu exequitionis litterarum Apostolicarum justificatus non remanerit valor in eisdem litteris per acentum narratis in ducatis 160. ari de Camera; idque defumebant ex eo, quod etiam juxta depositiones testium probarebatur annus redditus Parochialis in febus 400. monetarum illius regionis, quia tamen iste, facta valuatione cum intrinseca bonitate ducati auri de Camera, non adauat quibus illius valorem, in modo potius decrebat plusquam in annis febus viginti monetarum, idcirco subdebat, quod non verificato plenè, & concideret valore de tempore gratiarum, pensiones fine causa reservatae reddenter nulla, etiam si defecit est in obulo, juxta opinionem constanter exemplarum in hoc Sacro Auditorio, coram Dunozett. 1. dec. 88. n. 9. & in recent. dec. 4. n. 6. cum seqq. p. 4. to. 2. & dec. 306. n. 1. & 2. par. 10. & dec. 178. n. 12. & 13. part. 12. & dec. 6. n. 6. & 9. p. 1. & in Galaguritana pensionis 1. Octobris 1692. s. sententia enim, coram bo. me. Emerix, & aliis saepe.

Ex probationibus tamem cumulatis pro pensionarii comperta infubisstentia hujus exceptionis, D. steterunt in decisio. Apparuit siquidem ex uniformi depositione quatuor testium tunc examinatorum, redditus Ecclesie invariabiliter suisse calculatos in annis febus 400. monetarum Melebitana, & ex acentiatione publicorum officialium comitatissima febus 400. illius monetarum, facta perquisitione valoris, constituite febus 260. & duos teritos monetas Sicilie; cumque illorum valor correspondat fine cambio intrinseca horum ducatorum 164. de Camera, tunc currentem, negari non potest, quia facta valuatione monetarum de una specie ad aliam, valor expressus in litteris non remaneat abundantia justificatus ex attestatis mercatorum, quibus in hac materia perquisitionis, & valuationis monetarum plenissimi deferendum venit; maximè quia cum unus ex illis interest in rationeconibus Datariæ ubi reducuntur monetarum ad ducatos de Camera, & fit quoque veritatismonetas in foro Melita, videatur quasi deponere de re spectante ad suum officium, ut etiæ integræ fides adhibeatur; ut et his terminis advertit Rota cor. Dunoz dec. 84. n. 7. & planè in recent. dec. 315. ferè per tot. & seqnent. n. 6. par. 1. & in Ferrarien pecuniaria 2. Martii 1693. s. exhibito vero, cor. Reverendiss. D. meo Decano.

Non relevante, quod juxta valorem à testibus rationatum subficiunt quoque fuerint pensionum solutio[n]es, quia pofta illarum validitate, parum relevat, quod fuerint in excessu exactæ; nam ultra quod talis solutio fieri potuit habito respicit ad augmentum ducati de Camera sequuntur de mandato san. mem. Alex. VIII. adhuc tamem, si fuisse exactæ poterat condici, tanquam indebita, maxime quia pensionarii non egunt pro solutio[n]e pensionis in tanta quantitate, sed tantum recepunt, quod illis ultroncè à titulari solvatur; sed nullam prædictam potest dubitare tamen super valorem, quando iste remanet aliund ex aliis probationibus concludentissime verificatus, prout in propria tradit Grat. conf. 14. n. 21. cum aliis additibus in fæp laudata Ferr. pecuniaria 2. Martii 1693. s. exhibito vero, cor. Reverendiss. D. meo Decano.

Et tantum magis infubisstentia apparuerunt hujusmodi probations, quia cum super valorem in literis expresso adit sententia in judicatum transtincta contra antecessorem moderni titulari, & in nova provisio fuerit per successorem, prævio speciali mandato procusat, & prædictus ab solitus contentus reparationi pensionum, remanent pensionarii liberati ab onere ulteriori probations, qui fatis est, quod valor fuerit per ipsos femei justificatus in actu exequitionis gratiarum, ut onus probandi contrarium transfusum deinde removat in titularem, ut pluribus relatis advertit Rota coram Priolo dec. 351. n. 1. cum seqq. & in rec. dec. 507. 9 per tot. par. 1. non obstante clausula - dummodo remanent centum pro Rectore, quia cum ita præsumatur verificata de tempore gratiarum, in aliud operatur, quam quod si per Rectorem probatum fuerit, fructus deincepsa fuisse diminutus, ut ipse solvendo pensionem fe, & onera Ecclesie supporare non posfit, fiat locus reductionis pro modo convenienti quantitat, ut ex Gatz. de beret. par. 1. cap. 5. num. 399. cum seqq. cum aliis relatis, obseruant Barbo. a. 10 claus. 47. num. 5. & Rot. coram Bichio decif. 255. num. 11. cum

cum seqq. & aliis allegatis in decisione, quæ revidetur, &
neque obstat cum seqg.

Et ita, prætermisla oblatione per titularem facta dimittendi singulos fructus Parochialis, assignata sibi congrua ducatorum centum de Camera, quam DD. tanquam ex transeam ab hoc judicio reservarunt particulari disputatio[ni], concludum fuit utraque &c.

R. P. D. BUBALO.

Salamantina Pensionis.

Ven. 16. Februario 1695.

Argumentum ex summa pater.

S U M M A R I U M .

Pensione pure reservata, si Papa solvendam esse demandaverit post extintas pensiones præventivæ reservatas, quoties una extinguatur, penso est pro rata solvenda.

Et d. casu extincio antiquioris cedit commode pensonarii.

D E C I S I O . L I I I .

Reservata fuerat annua penso 480. ducatorum super fructibus, & distributionibus quotidiani Canonicae, & præbenda Ecclesie Salmantinae in favorem Reverendiss. D. Do. Francisci Sarmienti, tunc Rotæ Auditoris nunc Episcopi Gienensis, ex causa refugiationis, seu confessionis per ipsum facta in favorem Joannis de Mendoza, & quoniam dict. Canonicius erat gravatus tribus pensionibus antiquis usque ad quantitatem 480. ducatorum, D. Franciscus supplicaverat sibi reservari d. pensionem, & quod ipse teneretur ad solutionem pensionium antiquorum; quod quidem non fuit sibi concessum, sed in clausulis supplications fuit appositum decretum sub his verbis, videlicet: Et quatenus antiqua pensione a 80. ducat. super d. Canonicius, & Præbenda fructibus. Et diversi pensionis referatae, sunt, desumpta pensionis reservatione pro D. Franciscico, pensionis antiqua ceserant. Evenit potest cassatio unius pensionis antiquae 360. ducatorum, quam ad sui favorem vacata prætendente. De Reverendissimis Episcopis, id est propofitum dubium, An siante d. decrete omnes pensiones antiquæ cessare debant, & effectum, ut date penso dicatur reservata, an verò una cessante subintret penso reservata pro D. Episcopo pro illa rata, &c.

Ex his resolutum fuit, reservationem pensionis faire puram, effectum antem solutionis ad tempus fuisse dilatum, postquam antiquæ ceserant; & ex quibus resolvitur etiam prior difficultas, quia cum reservatio sit pura ab initio, effectus solutionis potest dividit, ita ut una pensione cessante, subintret reservatio pro illa rata, & sic cessat in favorem secundi pensionarii, non autem titularis.

Ecce ita, &c.

R. P. D. MOLINES.

Florentina Pensionis.

Ven. 22. Martii 1697.

A R G U M E N T U M .

Plenè habetur apud Card. de Luca de pens. disc. 4. disc. 5. & disc. 80. quod secunda penso reservata ab ipsis expressione prima corrut; haec autem regula nedum in præsentis decisione amplectitur, sed quoque ampliatur, etiam si prima deinde extincta remaneat, secunda motu proprio ex exterine reservata, illaque per plures annos ex locuta, quoties agatur in judicio petitorio, non vero in possestorio.

S U M M A R I U M .

Secunda penso ruit, si in reservatione facta non fuerit prima mentio prima & existens in suo labore validitas.

Amplia, ut non reservata, etiam si prima extinguatur, &.

Amplia quoque licet secunda penso reservata fuisse motu proprio.

Existens prima pensionis quomodo probetur.

Nullitas secunda pensionis proveniens a non facta expressione prima salvatur, si taciturnitas non fuerit dolorosa.

Contrarium est utrius, quando agitur in judicio petitorio, au. 7. & 9.

Nec defectus non factæ mentionis prima pensionis vñus fuit Dominis posse sanari, vel ex clausula, dummodo remanent.

20 Non justificato valore penso non reducitur, sed in totum resinditur.

D E C I S I O . L V .

Mplectentes DD. fundamenta decisionis edita coram A me sub die 22. Martii proxime præteriti iterum centuerunt pensiones, de quibus agitur, non subfinieri.

Retentur siquidem facti iteris alias expposita in decisione, quæ revidetur, cum controversæ pensiones reservatae fuerint per summum Pontificis ad supplicationem partium nulla facta mentione alterius antique pensionis, qua reprobatur gravata Plebania, seu Parochialis Ecclesie Sanctæ Caeciliae de Decimo; hinc sequitur, quod Laurentius de Ventis modernus Curatus in hoc judicio petitorio super nullitate earundem pensionum fundet suam intentionem in inconsulta juris regula, quod semper invalida censeri debet secunda penso, quando appetere reservata ab ipsis expressa mentione prime existentes in statu validitatibus, Par. de regnat. lib. 6. quef. 2. numer. 4. Lotter. de re benefic. lib. 1. quef. 38. numer. 18. Rota coram Mant. decis. 12. numer. 3. cum aliis adducitis in decisione, quæ §. scit exim.

Nec ad effectum recedenti a d. regula suffragatur fecundis pensionariis eorum prætentis ignorancia, seu bona fides, quibus stantibus, cum ipsi prætenderent excludere quemcumque proprium dolum, seu malitia in taciturnitate prime pensionis, hinc inferabant posse quoque subfinieri secundas pensiones ad ipsorum favorem reservatas, per ea, que tradit Cardin. de Luca de pens. disc. 4. nu. 8. Rot. coram Dunoz. Sen. in dec. 349. num. 13. & dec. 164. nu. 4. par. 16. recent.

Quoniam hujusmodi illatio in jure visa est non subfinire; nam cum in hac materia pensionum gratia dependeat totaliter à voluntate summi Pontificis, non autem ab intentione partium: ut firmatum fuit in decisione, quæ revidetur. Nam obiectum, est certum, quod impetrantes novas pensiones, sive scierint, sive ignoraverint antiquam, aut dolose, aut bona fide illam non expresserint, quocumque modo hoc sequentur, nuncquam subfinetur secunda penso, non facta mentione prime, ut ampliando regulam superioris firmatum in puncto omnis generalibus, tradit. Tondit. d. c. 44. nu. 7. & distinguendo firmavit Rot. dec. 46. nu. 6. & 7. p. 5. rec.

Nec obstant doctrina in objecto allegata, quia licet aliquatenus tangent articulum præsentis controversie; non membrum tam attendi, dum Card. de Luca in dicto disc. 4. loquitur sine ultra alia auctoritate, quinimò dubitative. Rota coram Dunoz. Sen. in dec. 349. nu. 13. nihil de certitate firmat, sed videtur potius retrorqueri, dum afferit nullitatem secundae pensionis esse allegandam a regnatario, non autem à tertio & demum Rota in dec. 164. incidenter materialiter tractat occasione remissiorum, & de facto in repropositione causa super negotio principalis decisum fuit pro nullitate pensionis, ut videtur est in dec. 270. nu. 1. p. 17. rec.

Atque hinc superfluum vñus est immortari in confutandis aliis auctoritatibus generaliter loquentibus de diversis gratiis, que in tenent tam ex parte impetrantium, quam ex parte Pontificis concedentis, ut explicat Fagan. in c. post litteris de script. nam quicquid sit, quod in illis considerari valeant bona, vel mala fides, scientia, vel ignorantia, ad effectum incurriendi, vel evitandi subrepitionem, est certum, quod hujusmodi generales doctrinae vñsa sunt, non posse applicari in nostra hypothese, in qua, ut dictum est, unicæ attitudini voluntas Pontificis, qui nuncquam præsumitur velle gravare Ecclesias præterit Curatas duplicitate, per text. in c. mandatum de script. d. Card. de Luc. in d. disc. 4. nu. 2. de pens. Rot. dec. 17. nu. 16. p. 10. rec.

Nec pro arguenda voluntate Pontificis in nostra hypothese fieri potest aliquid fundamentum tam in illa clausula, dummodo remanent centum pro rectore, apposita in literis reservationis secundae pensionis, quæ etiam in aliis clausulis pariter ibidem contentis, scilicet, non obstantibus quicquidem ordinacionibus, & quicquidem alia fidelis Apologetice indulgentia; quia iterum placuit responso, quod prima ut recipiens favorem Curati, non deberet in illius odium retrorqueri, Garz. de benef. p. 1. cap. 5. nu. 563. Rota coram Mellino dec. 279. num. 30. secunde tanquam executivæ removent solum ea, quæ possint obstatæ expressis, non autem ampliando gratiam reservationis secundæ pensionis nullæ ex defectu mentionis primæ, per text. in Clem. nt. 2. in fine de pens. punctualiter Rot. dec. 739. nu. 5. par. 2. recent.

Quinidem argumentum elicitum ex verisimili mente Pontificis misericordia retrocuri vîsum est ex confusione non gravandi Parochiale, seu Plebaniam S. Cæciliæ dupli onere pensionum, dum Clemens IX. in alia refermatione facta favore Scarlatti noluit, ut gratia haberet effectum, nisi extinta altera antiquiori pensione, adeo ut subiret optimè conclusio, quod voluntas Pontificis sufficiens sit regnanda iuxta stylum Datarie, & confundendam antecessoris, ut bene advertit Card. de Luca de penf. disc. 12. num. 7. Rota coram Buratt. dec. 510. ibique Adden. nu. 11. & coram Greg. decis. 150. ibique Adden. nu. 10.

Ulterius nullitatem controversiarum pensionum resultantem ex non facta mentione primæ, de cuius validitate, & existentia fatis itérum vîsum est confare ex datis in prærito Summ. relato in decis. quæ revidetur, §. de extinta, concurredit etiam defectus probatioris valoris narrati in duc. 200. per aſcenſum, quæ probatio, nequit hodie revocari in dubium, quin facienda foret per pensionarios, cum veremur in iudicio petitorio, ut distingueat firmat Rot. coram Cerro dec. 183. n. 13. & dec. 216 n. 1. Adden. ad Buratt. dec. 261. n. 17. & quidem dictus valor probatus per aſcenſum importanter modum affirmativum, debebat per concludentissimas probatioris justificari, Garz. de benef. quæſ. 1. cap. 5. n. 476. Rota coram Buratt. dec. 437. n. 9. cum aliis pluribus allegatis in duc. 216. nu. 3 & 4. Coram Cerro, praefert attentiſ clauſulis, ut aſſerit, dummodo remaneant centum, quarum utraque reddit gratiā conditionem, ita ut corrut illis non justificari, ut de clauſula, ut aſſerit, tradit Barboſ. In præx. extenſ. penf. quæſ. 1. §. 2. nu. 5. Rota post Poſh. de manu. dec. 416. & coram Cerro dicit. dec. 183. nu. 15. & de clauſula, dummodo, quæ requirit etiam concidentem probatorem, Adden. ad Buratt. dicit. dec. 261. ſub n. 17. Rota coram Seraphino dec. 1121. n. 2. Adden. ad Gregor. dec. 245. nu. 11.

Hujusmodi autem concludens probatio minimè vîsa est refutata ex teſtilibus ad instantiam pensionariorum repetitis, quia omiſſis aliis reſponſionibus datis per informantēs pro titulari, inſpeſo illorum ſingulari examina ſuper interrogatoris dato in Summario reſponſionis dicit Titulari, num. unico, omnes fatus ſunt necire annos redditus dictæ Plebanie, & proinde, ut de patet, nihil probant,

Alike eo, quod probatio dicti valoris valeat fomentum recipere à viſitatione Ordinarii, ubi dicatur aſcendere ad annua ſcuta 500 quia dicta viſitatione tamquam peracta de anno 1636. ad nihil defervit, cum non percuriat tempus reſervationis controversiarum pensionum, factus è anno 1687. quod verè efficiens inſipientiam ad effectum justificandi 13 valorem, Oldrad. conſil. 58. nu. 1. Rota dec. 10. de concess. præb. in antiquis, & coram Seraphino dec. 1470. nu. 1. & coram Dunozetti. Junior. dec. 78 o. nu. 5. & coram Coccino dec. 1628. nu. 4.

Arque hinc etiam deſtruiſſimus preſumptio elicituſ ex eo, quod hujusmodi Eccleſia ſuerit ratio graviſ pensione centum duc. auri de Camera, quia ultra quod non bene inferatur ad probandum valorem de uno tempore ad aliud cum ex humaniſ vicifititudinis pretia rerum merentur, per teſt. in 1. preſia rerum, ff. ad leg. falcid. & docet quotidiana experientia; et certum, quod in hac materia valorem non debet probari per preſumptiones, & conjecturas, fed per concludentillimas probatioris, ut ultra doctrinas ſupra alleatas firmat Rota coram Dunozetti. Jun. dicit. dec. 830. n. 1.

Firmata itaque nullitate controverſiarum pensionum, tam ex capite non facta mentionis primæ, quæmax capite non justificati valoris exprefſi per aſcenſum, fruſtra praedebent pensionariori effe faltem locum reductioni, quia quidquid ſit in aliis caſibus, quando nemp̄ fuit reſervata ſecondo penfio cum expreſſione prime in minori ſumma, in quibus terminis loquitur Rota coram Merlin. dec. 722. n. 5. vel quando cum fulla expreſſione valoris concurrat bona fides impetrant, & veriſimili mentis Pontificis concedentis, prout erat caſus decisionis in Lucana pensionis impreſſa intercessori. la 536. nu. 1. & 2. par. 4. tom. 3. rec. cuſ. ius meminiſ Card. de Luca de penf. disc. 17. nu. 5. eſt certum, quod in caſo noſtro non potest admitti praetexta rediſio, cum controverſiarum pensiones fini nullæ in totum, ex primo capite non facta mentionis antiquis pensionis, in puncto dixit Rot. dec. 279. nu. 11. p. 19. rec. ad eſt queſitum convaleſcere ſecondaria pensiones, quamvis prima extingueatur, Caſſador. dec. 4. nu. 5. de penf. Lotter. de re benef. lib. t. qu. 38. nu. 58. & seqq. Rota dec. 169. nu. 2. par. 17. rec. & de ſecondo ob detectum jutificationis valoris, ut etiam

corrut in totum penfio, noviſſime dixit Rota in Lauden. penf. 4. Februario 1695. §. Conjunctionis coram Reverendis. D. meo Decano.

Eſt ita utraque parte &c.

R. P. D. DELL' O L M O .

Florentina Penfionis.

Veneris 24. Januarii 1698.

ARGUMENTUM.

Secunda penfio abſque expreſſione prime eſt nulla, licet illius mentio omiſſa fuerit non ex dolo, & malitia, fed ex probabili, & juſta ignorantiā, ac beneficiū capax, ita ut utrūque penfio, ad eſt adhuc ſecondaria reſervavit; & declaratur Gardin. de Luca in duc. 4. de penf.

S U M M A R I U M .

1. **J**uſtitia ſententia rotalis promanat ex deciſionibus in caſa editis.
2. **R**eſervatio penfio eſt nulla, ſi in ea non fuerit facta expreſſio, quod altera reperiebatur.
3. **L**imitatio, ſi mentio prima penfio omiſſa fuerit non ex dolo, & malitia, ſed ex probabili, & juſta ignorantiā.
4. **C**ontra num. 7.
5. **I**mperatris beneficiū abſque mentione alterius ſibi abſent, & ignorante antecedenter collati, valide agit.
6. **D**eclarat., ut nu. 11.
7. **G**ratia non invalidatur, quando taciturnitas veritatis provent ex ignorantiā.
8. **D**eclarat., ut nu. 12. 13. 14. & 15.
9. **P**ortio per aliquod tempus non exatā, p. eſſum potest exatā.
10. **C**ard. de Luc. de penf. disc. 4. nu. 8. declaratur.
11. **R**ota coram Dunozetti. Senior. dec. 349. num. 13. explicatur.
12. **R**ot. dec. 164. num. 3. part. 16. rec. in quibus caſibus procedat.
13. **R**eſervatio ſecondaria penfio abſque expreſſione prime eſt nulla, licet beneficiū ſit utriusque penfio capax.
14. **A**d cognoscendum, que ſint illa, quibus expreſſis veriſimilitate Papa gratiam concesſiſ, attenditū ſtylus Principi, & uiaſ Cancellarie, ac altarium litterarum per Principiū concesſiū, vel que ſunt concedi.
15. **R**eſervatio ſecondaria penfio non facta expreſſione prime irritatur, & non attenditū, quod Papa, ſi facta eſſet expreſſo, ad hoc gratiam concesſiſ.
16. **V**oluntas Pontificis reſervantia poſtioriſ pensiones ſemper regulari debet, juſta ſtylus antecessoriſ.
17. **S**econdaria penfio p. eſſum reſervata ſuper fructibus in reſervatione expreſſa, ſi ſit in minori quantitate, quam illi, quoſ beneficiū reddit, p. eſſum ſuſtiaſ deſtructum valorem antiqua penfio.
18. **C**ontrarium eſt verius, nu. 22.
19. **O**nus ignorantiā non p. eſſum ſunt deduciſ.
20. **C**laſſula, dummodo remaneant centum per Redire, cum dicatur apofitſ ſavorē titularis, in eis odiū reſerueri non debet.
21. **Q**uae clauſula tollere ſoleant quodcumque impedimentum in extractione penfio, licet non fuerit facta mentio alterius, que in beneficiū reperitur impoſita, & numer. 35. & 26.
22. **A**d ſubſtituendam vel irritandam penfionem ex defecū valoris, attenditū tempus, quod percurit illius reſervationem.
23. **A**d dicitum exigentur teſtis informati de bonis, & redditibus Eccleſiae.
24. **A**c de oneribus beneficiū, atque expenſe pro reſollectione ſtūdiorum.
25. **I**n iudicio petitorio concludens exigetur probatio ſuper valore beneficiū, & ſubſtituere poſſit penfio illi reſervata.
26. **P**enfio in totum annuali non debet, ſed reduci in caſu non facta expreſſione prima penfio, ſi mala fides deficiat.
27. **P**ro utrum eam in caſu non expreſſione veri valoris, ad dicitur.
28. **P**ro utrum eam in caſu non expreſſione veri valoris, ad dicitur.
29. **A**c de oneribus beneficiū, atque expenſe pro reſollectione ſtūdiorum.
30. **I**n iudicio petitorio concludens exigetur probatio ſuper valore beneficiū, & ſubſtituere poſſit penfio illi reſervata.
31. **P**enfio in totum annuali non debet, ſed reduci in caſu non facta expreſſione prima penfio, ſi mala fides deficiat.
32. **P**ro utrum eam in caſu non expreſſione veri valoris, ad dicitur.
33. **C**ontrarium in utroque caſu eſt verius, probatur, & num. 34.

DEC-

D E C I S I O N I V .

A Sententia R. P. D. mei Molines præviis duabus decisionibus emanata, confirmatoria alterius latet ab Ordinario Florentino declarantis nullam eſt reſervationum trium penfionum factam de anno 1687. ſuper Plebania S. Cæciliae de Decimo favore Laurentii, Benedicti, & Cosmi, denonciantibus penfionaris commiſſa fuit mihi appellations caſa, unde confulti D.D. in præſenti audiencia ſuper dubio Anſentientia Rotalis ſi conſirmandā, vel infirmāda? pro confirmatione responderemus.

Validitas enim non fuit controverſia, & juſtitia factis plene refutata videbatur ex dictis duabus decisionibus in caſa editis sub diebus 22. Martii, & 17. Junii 1697. coram R. P. D. meo Molines, ut repondit Rot. dec. 31. numer. 6. & dec. 185. nu. 2. par. 19. recent. & paſſim alibi. Cum enim in reſervatione prediſcretum penfio non fuerit facta mentio alterius penfio annuitat ſicut 40. moneta Romana, qua beneficium prediſcretum gravatum reperiebatur ulque ab anno 1670. per fel. record. Clementem IX. favori Joannis Baptiſta de Scarlatis utique dicta reſervatione mulierum ſuſtineri valeret; fed eſt ipſo jure nulla, & ſuſtinentia, cum non præsumatur Papam voluisse dupli onere gravare beneficium, Gīg. de penf. quæſ. 29. Mandob. ad reg. 22. Cancell. quæſ. 6. nu. 7. & sequentib. Azor. inſtit. morali. part. 2. lib. 8. cap. 6. & cap. 8. Leo in Theſaur. quæſ. 1. for. Eccleſiach. cap. 22. num. 68. Tonduſ de penfio. cap. 44. Barboſ. de iur. Eccleſiach. lib. 3. cap. 11. num. 102. Spad. confi. 29. nu. 1. lib. 2. Capon. dicit. 243. nu. 28. & dicit. 25. 3. cap. 2. nu. 10. Rof. de excuſa. lit. Apostolice. part. 1. cap. 4. num. 209. Card. de Luca de penf. disc. 4. & utrobius. 1. & 2. Rota coram Merlin. dec. 202. num. 7. & dec. 250. numer. 15. & seq. & in recent. dec. 739. part. 2. dec. 169. numer. 1. & sequent. part. 7. dec. 107. num. 16. par. 10. dec. 379. nu. 10. part. 1. dec. 69. num. 4. & ſequent. & dec. 152. numer. 1. p. 16. dec. 279. num. 2. & seqq. par. 17. dec. 123. nu. 2. & dec. 29. & nu. 10. part. 18.

Neque ad inclinandam dicta regula efficaciam ſubſtire viſitum binas limitationes per pensionarios iterum reperit, non quidem prima, quod dicta Regula non procedat, quoties, prout in præſenti, mentio prima penfio omiſſa fuit non ex dolo, & malitia, ſed ex probabili & juſta ignorantiā, per ea, quae firmant Cardin. de Luca de penf. disc. 4. num. 7. & seq. Rota coram Dunozetti. dec. 349. num. 13. & in recent. dec. 164. num. 3. part. 16. exemplum imprætrant beneficiū a Sede Apoſtolica, qui tamet mentio non fecerit alterius beneficiū ab ejus Epipoco ſibi abſent, & ignorantiā antecedenter collati, non tamet viſitiat imperationem, juxta textum expreſſum in cap. gratia 7. de reſcript. in 6. cum regulare ſit in jure, quod gratia non invalidatur, quando taciturnitas veritatis provent ex ignorantiā, cap. ſuper litterarum de reſcript. in 6. intelligendum eſt dictum text. in cap. gratia, tenet Moſe. ibidem Bero. in cap. ſuper litterarum nu. 42. de reſcript. ibidemque Fagnan. nu. 70. ver. Dodiſ. Gonzal. in cap. ad aures nu. 14. codem tit. Sanch. de matrim. diſ. 21. num. 60. Ponc. codem tradi. lib. 8. c. 16. nu. 19. Rofa de excuſa. lit. Apoſtol. cap. 5. ſub nu. 90.

Minime urge regulā, quod taciturnitas veritatis proveniens ex ſimpliſtate, vel ignorantiā, non viſitiat gratiam ex dicto cap. ſuper litterarum de reſcript. cui concordan. Tum quia hoc non procedit, ubi gratia ſimpliſtate pendet a voluntate concedentis, & ſuppreſſio veritatis eſt fundamen- 12 tum, vel cauſa confeſſionis, ut in dicto cap. ſuper litterarum, ibi - Si verò - ibique Gīoſſ. verb. litterarum. Alio. nu. 4. & 6. & Fagnan. nu. 62. Rof. de excuſa. lit. Apoſtol. cap. 5. num. 70. & ſub nu. 90. Rota dec. 120. n. 20. par. 17. rec. prout contingit in praetenti caſu, in quo, ut dictum eſt, attenditur ſola voluntas Pontificis, qui non conſeruit dupli onere voluntatis gravare Eccleſiam, niſi de precedenti penfio ex preſta facta eſt mentio, ut præter autoritates ſuperioriſ allegatas, ſunt text. in cap. mandatum, cap. litterarum de reſcript. in 6. diuobus codem tit. in 6. Caſſador. dec. 3. n. 4. de penfio. Rota in Senogallia penfio prima Julii 1695. §. Ex eodem cum ſeq. coram Reverendissimo Domino meo Decano, & in ſecunda decisione hujus caſa, §. Atque bina ſuperflua. Tum etiam, quia ignorantiā, & credulitas non exculcat, quoties tacetur id, quod de jure, & de ſtyle datarie, & ſecondaria penfio ſunt in jure, quod gratia non invalidatur, quando taciturnitas veritatis provent ex ignorantiā, cap. ſuper litterarum de reſcript. in 6. Tum etiam, quia ignorantiā, & credulitas non exculcat, quoties tacetur id, quod de jure, & de ſtyle datarie, & ſecondaria penfio ſunt in jure, ex dicto cap. ſuper litterarum in 6. Fagnan. in dicto cap. ſuper litterarum nu. 38. & seqq. Rofa in Conchen. Beneficii 1. Maii 1610. num. 1. coram Sacro, imprefſa p. eſſum Marchelan. de commiſſa. part. 1. fol. 463. & in rec. dec. 536. nu. 3. par. 1. tom. 3. dec. 310. nu. 3. & dec. 419. nu. 2. par. 1.

14. quod penfionario in hoc caſu deducere conabatur ex eo, quod cum à principio, & per ſpatium decem, & ſeptem annos diēta antiqua penfio nunquam fuerit exatā ex tantis temporis lapsu juſte præsumti poterat extincta, ex firmitate per Rotam coram Buratt. decion. 591. nu. 22. ubi de ſolo quinque annis, coram Priol. decion. 266. nu. 22. & in recent. dec. 152. nu. 2. ſinal. par. 16. ubi ex ſolo decenpo antiqua penfio ſupremebatur extincta.

Siquidem eſt in jure receperum eſt, reſervationem ſecunda penfionis effe nullam ob non expreſſionem prime penfionis, five illius exſtantem ſciverit, five ignoraverit penfionario, quia in hac materia non attenditū intentio par-

7. tium, ſed voluntas Pontificis reſervantia, juxta tradita in punto per Gambar. de author. legat. lib. 6. tit. de penfio. nu. 231. verſe. ſed quid dicimus? quem ſequitur Par. de reſcript. lib. 6. qu. 2. nu. 48. Azor. inſtit. morali. part. 2. lib. 8. cap. 9. queſ. 3. verſe. ſed dubium eſt, Corrad. præx. benef. lib. 5. cap. 1. nu. 47. verſe qui, Tonduſ de penfio. cap. 44. n. 7. Rota in recent. dec. 379. nu. 4. par. 17. & in prima decisione cuiusdam.

8. canſ. §. Nam obiectum, & in ſecondia, §. Quoniam. Qui buſnon merentur opponi doctrinæ in objecio allegatae, cum nulla ex illis praecise ſermet hujusmodi limitationem, ut op̄timē offendit ſecunda decisio R. P. D. mei Molines §. Nec obſtant. Etenim Card. de Luca dicit. nu. 8. ideo confuſuit quoniam.

Non